

Jak se zbavit vší

- Zbavit dítě vší není žádná věda. Musíte být ale důslední v odstraňování hnid a vlasy kontrolovat pravidelně, nejlépe denně. Nabízíme podrobný návod doporučený odborníky.
- Vrátil se vám potomek z prázdnin a podezřele se drbe? Děsíte se, že si o vás ve škole budou myslet, že se nemyjete? Takové obavy jsou trochu zbytečné. **Vši se totiž mohou objevit i v té nejčistotnější rodině.**

Jak poznat vši u dětí

- Podívejte se do vlasů a možná na nepříjemného parazita **rovnou narazíte**. Děti také bývají **neklidné, ospalé, nepozorné a často se drbou na hlavě**. Na pokožce hlavy se mohou objevit **boláky a rozedřená místa**.
- Někdy bývá nápadnějším příznakem **svědění**. Způsobuje ho **prolézání vší mezi vlasy**, nejčastěji **po večerním ulehnutí do postele**. Pouhým pohledem, případně pomocí lupy **můžete veš v hlavě najít ve třech stádiích - dospělá veš - její vajíčka, hnidy - larvy, nymfy**.
- Veš je zhruba **2 až 4 milimetry** dlouhý parazit, **hnidy** jsou hnědá vajíčka těsně přiléhající k vlasům. Vši je kladou **blízko k pokožce hlavy**. Pokud už máte diagnózu **pedikulóza**, jak zavšivení lékaři říkají, stanovenu, nezbyvá než začít s odstraňováním hmyzu. Postupujte následovně.

Pedikulóza - léčba

1. Použijte odvšivovací přípravek

- Nejprve použijte přesně podle návodu **odvšivovací prostředek** z lékárny. Návod čtěte důkladně, seznamte se s možnou nežádoucí reakcí a účinky. Na příbalovém letáku by mělo být rovněž uvedeno, za jak dlouho je nutné odvšivení pomocí přípravku opakovat, pokud se napoprvé nepodaří všechny parazity odstranit.
- Obvykle je to za sedm až dvanáct dní. Druhé odvšivení se vyplatí udělat pro jistotu vždy, aby se zlikvidovaly přežívající hnidy a z nich vylíhlé larvy. Léčebná kúra se však nesmí opakovat dříve než za jeden týden, častějším používáním se zvyšuje rezistence vší k přípravkům.

2. Odstraňování mrtvých hnid

- Mezi mrtvými hnidami totiž **může být i nějaká živá hnida**. Pokud by se ve vlasech vylíhla, během několika dní byste vší řešili znovu. Poté, co jste použili odvšivovací přípravek, musíte mrtvé (případně i živé) parazity z vlasů dostat.
- Před mechanickým odstraněním vždy vlasy namočte. **Na suchých vlasech totiž parazit dokáže lézt - kličkovat a hřebenu se úspěšně vyhýbat**. Pro první "hrubé" odstranění hnid můžete použít **hustý hřeben**, takzvaný **všiváček** (prodává se zhruba za 20 až 80 korun podle typu).

- Před česáním se doporučuje vlasy **přelít teplou octovou vodou**. Dejte si pod vyčesávané vlasy bílý papír. Zachytíte a dobře uvidíte padající parazity. Hřeben však nemusí zachytit všechna vši vajíčka, je proto nutné **pozorně prohlédnout celou hlavu** - vlasy a ručně (třeba nehtem) stáhnout zbývající hnidy.
- Může to být **velmi zdouhavé a pracné**, ale pro úspěch celého procesu nezbytné. Pro odstranění hnid můžete zkusit i **zábal ze dvou dílů francovky a jednoho dílu glycerinu** (obojí koupíte v lékárně). Roztok naneste na vlasy, zabalte igelitem a po půl hodině vyčeszte hustým hřebenem a ručně odstraňte zbývající hnidy. Z některých partií, například za ušima, hnidy často odstraníte pouze tak, že vlas ustříhnete.

3. Sledujete účinek

- Účinnost léčby můžete ověřit **důkladnou kontrolou vlasů a pokožky hlavy**. Pozorujte dítě, **zda se nedrbe a není neklidné**. Často je třeba od všivovací kúru po sedmi až deseti dnech **zopakovat**.
- V této době se totiž může z případné **neobjevené živé hnid vylíhnout larva**, ta pak dozrát v dospělou veš, která opět naklade vajíčka. **Jak poznat živou hnidu?** Hlavně tak, že pokud ji zmáčknete mezi prsty, "lupne". Prázdné hnidy jsou světlejší a bývají na odrůstajících vlasech umístěny dále od kořínků. **Pokud jsou hnidy přilepeny na vlasech do jednoho centimetru od pokožky, znamená to, že máte v hlavě živé vši**. Léčebnou kúru zopakovat.
- I poté, co jste se vši zbavili, se vyplatí ještě zhruba tři týdny vlasy kontrolovat a **pročesávat takzvaným všiváčkem** (viz výše). Abyste infekci skutečně zlikvidovali, je zároveň nutné **ošetřit dezinfekčními přípravky hřeben a kartáče**, které jste používali (ty je možno také vyvařit) a vyprat a vyžehlit textil, tedy hlavně ložní prádlo a oblečení.

4. Co dělat, pokud přípravek nezabere?

- Možná jste použili preparát, na který má hmyz již odolnost, **zkuste jiný**. Je také možné, že jste nedodrželi správný postup od všivení. Většinou je totiž třeba akci pomoci speciálního přípravku provést dvakrát i vícekrát (podle přiloženého návodu, ale obvykle ne dříve než za sedm dní).
- Pamatujte také, že **samotný od všivovací prostředek vám zpravidla nepomůže, pokud poté hnidy mechanicky z vlasů neodstraníte hřebenem či rukou**.

5. Vlasy pravidelně prohlížejte

- Jak zařídit, aby dítě vši znova nedostalo? Jedinou prevencí proti vším jsou **časté prohlídky vlasů**. Pokud dítě chodí do školy, **kde se vši vyskytují, je nutné prohlížet vlasy každý den**.
- Na trhu jsou i **repelenty, které slibují, že ochrání dítě v "zavšiveném" kolektivu** například po dobu 48 hodin. Jde však o kosmetické přípravky bez statutu léčiv, a jejich účinky tedy nemusí

být klinicky ověřeny. Mohou však dobře posloužit jako jeden z článků prevence spolu s důslednými prohlídkami.

- Jako repelent podle některých zkušeností funguje i **šampon proti lupům s olejem čajovníku australského** (tea tree oil). Vůně čajovníku má vši odpuzovat. Šampon se doporučuje nechat alespoň deset minut působit a mýt vlasy po třech dnech.

Co dělat pokud hnidy a vši nejsou odstraněny i při použití výše uvedené kůry?

- Navštívit pediatra (dětského lékaře) nebo dermatologa (kožního lékaře)
- Škola má právo požadovat po zákonném zástupci potvrzení, že léčba je úspěšně ukončena
- Škola v případě opakovaného a dlouhodobě neřešené pedikulózy u určitého žáka, může požádat o součinnost sociální odbor MÚ v Krnově.

V Krnově 24.10. 2014

Karel Handlíř